

АГРОСВІТ

№ 22 листопад 2019

Науково-практичний журнал

ISSN 2306-6792

9 772306 679204

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Васильєва Наталя Костянтинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри інформаційних систем і технологій, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:

Вініченко Ігор Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Андрющенко Катерина Анатоліївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки та підприємництва, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Безус Роман Миколайович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Гончаренко Оксана Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Катан Людмила Ігорівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Кураташвілі Альфред Анзорович (Тбілісі, Грузія), доктор економічних, філософських і юридичних наук, професор в галузі суспільних наук, професор Грузинського технічного університету в області Публічного права (Факультет Права і Міжнародних відносин), науковий керівник Інституту Бізнесу і Права факультетів Права і Міжнародних відносин і Бізнетехнологій ГТУ, завідувач відділом економічної теорії Інституту економіки імені П.Гугушвілі Тбіліського державного університету імені Іване Джавахішвілі

Лозинський Дмитро Леонідович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, Державний університет «Житомирська політехніка»

Павлова Галина Євгенівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Самойленко Алла Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та туристичного бізнесу, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Сардак Сергій Едуардович, доктор економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Пантелєєва Наталя Миколаївна, доктор економічних наук, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи, Черкаський навчально-науковий інститут Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи»

Трусова Наталя Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Таврійського державного агротехнологічного університету, Таврійський державний агротехнологічний університет

Халатур Світлана Миколаївна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Череп Олександр Григорович, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки, Запорізький національний університет

Чирва Ольга Григорівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Шабатура Тетяна Сергіївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства, Одеський державний аграрний університет

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР: Кучеренко Г. Б.

Свідоцтво KB № 23728-13568ПР від 27.12.2018 року
ISSN 2306-6792

Передплатний індекс: 21847

Засновники:

*Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
ТОВ "ДКС Центр"*

Видавець:

ТОВ "ДКС Центр"

Адреса редакції:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29
Телефон: (044) 223-26-28, (044) 537-14-33
Телефон/факс: (044) 458-10-73
www.agrosvit.info
E-mail: economy_2008@ukr.net

Журнал засновано у січні 2001 року. Виходить 2 рази на місяць.

№ 22 листопад 2019 р.

У НОМЕРІ:

<i>Гоменюк М. О.</i>	
Реінжиніринг як одна з форм інноваційного бізнес-управління на підприємствах аграрної сфери	3
<i>Галат А. М.</i>	
Фактори та тенденції розвитку овочівництва у Херсонській області	9
<i>Аверчєва Н. О.</i>	
Підвищення якості молока як основа конкурентоспроможності продукції на європейському ринку	19
<i>Стрїлець В. Ю.</i>	
Впровадження імітаційної моделі бізнес-процесів малих підприємств з урахуванням поліциклічного економічного середовища	31
<i>Соколенко А. Ф.</i>	
Облік в керуючих компаніях сфери ЖКГ	37
<i>Журавльова Т. О.</i>	
Іпотечне кредитування в Україні — реалії сьогодення	42
<i>Лазарева О. В., Вакар К. В., Платонова К. А.</i>	
Об'єктивна необхідність впровадження ГІС технологій у системі управління земельними ресурсами	48
<i>Тульчинська С. О., Солосіч О. С.</i>	
Актуальні проблеми підвищення прибутковості комунальних підприємств як фактору економічної безпеки	54
<i>Ходаківський В. М., Козіревич А. В., Лень І. І.</i>	
Сучасні умови інвестиційного забезпечення сталого розвитку основних видів діяльності підприємств агропромислового комплексу Ружинського району Житомирської області	60
<i>Колесник Я. В., Сергієнко А. М.</i>	
Діагностика фінансового стану сільськогосподарського підприємства	69
<i>Мулик Т. О., Кожухар В. В.</i>	
Напрями удосконалення обліку земельних ресурсів в умовах використання комп'ютерних технологій: управлінський аспект	75
<i>Захожай К. В., Кравченко І. Й.</i>	
Бюджетне фінансування сільського господарства в Україні	84
<i>Лепетан І. М., Рязанцева Ю. І.</i>	
Методологічні підходи до обліку орендних операцій	92
<i>Рагуліна Ю. С., Щолокова В. С., Полюбова Т. В.</i>	
Окремі аспекти методики обліку основних засобів підприємства	98
<i>Кіпоренко С. С., Мороз О. В.</i>	
Механізм економічної безпеки підприємств АПК	104

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»).
Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019 р.

Спеціальності — 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

ІНДЕКСАЦІЯ ВИДАННЯ В НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ:
Index Copernicus (IC); SIS; Google Scholar.

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції. Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікації. За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Дніпровського державного аграрно-економічного університету 28.11.2019 р.

Підписано до друку 28.11.19 р.

Формат 60x84 1/8, Ум. друк. арк. 13,6. Наклад — 1000 прим. Папір крейдований, друк офсетний. Замовлення № 2811/2

© АгроСвіт, 2019

CONTENTS:

Gomeniuk M. RE-ENGINEERING AS A FORM OF INNOVATIVE BUSINESS MANAGEMENT AT AGRICULTURAL ENTERPRISES	3
Galat L. FACTORS AND TENDENSIS OF DEVELOPMENT OF VEGETABLE PRODUCTION IN KHERSON REGION	9
Avercheva N. IMPROVING THE QUALITY OF MILK AS THE BASIS OF PRODUCT COMPETITIVENESS ON THE EUROPEAN MARKET	19
Strilets V. IMPLEMENTATION OF A IMITATION MODEL OF SYSTEM FORESIGHT FOR THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESSES WITH THE PARTICIPATION OF POLYCYCLIC ENVIRONMENT	31
Sokolenko L. ACCOUNTING IN THE MANAGEMENT COMPANIES OF HOUSING AND COMMUNAL SERVICES	37
Zhuravlova T. MORTGAGE LENDING IN UKRAINE — THE REALITY OF TODAY	42
Lazarieva O., Vakar K., Platonova K. THE OBJECTIVE NEED TO IMPLEMENT GIS TECHNOLOGIES IN THE LAND MANAGEMENT SYSTEM	48
Tulchynska S., Solosich O. CURRENT PROBLEMS OF INCREASING THE PROFITABILITY OF COMMUNAL ENTERPRISES AS A FACTOR OF ECONOMIC SECURITY	54
Khodakivskyy V., Kozirevich A., Len I. CURRENT CONDITIONS OF INVESTMENT SUPPORT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE MAIN TYPES OF ACTIVITIES OF THE ENTERPRISES OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX RUZHYN DISTRICT OF ZHYTOMYR REGION	60
Kolesnik Ya., Serhienko A. DIAGNOSTICS OF FINANCIAL CONDITION OF AGRICULTURAL ENTERPRISE	69
Mulyk T., Kozhukhar V. AREAS OF IMPROVEMENT OF ACCOUNTING DISPLAY OF LAND RESOURCES IN THE CONDITIONS OF USE OF COMPUTER TECHNOLOGIES: MANAGEMENT ASPECT	75
Zakhozhay K., Kravchenko I. BUDGET FINANCING OF AGRICULTURE IN UKRAINE	84
Lepetan I., Ryazantseva Y. METHODOLOGICAL APPROACHES TO ACCOUNTING FOR LEASE TRANSACTIONS	92
Rahulina Yu., Shcholokova V., Polova T. SOME ASPECTS OF METHODS OF ACCOUNTING OF THE FIXED ASSETS OF ENTERPRISE	98
Kiporenko S., Moroz O. MECHANISM OF ECONOMIC SECURITY OF AIC ENTERPRISES	104

ПЕРЕДПЛАТА

ВИДАННЯ МОЖНА ПЕРЕДПЛАТИТИ З БУДЬ-ЯКОГО МІСЯЦЯ!

— ЧЕРЕЗ РЕДАКЦІЮ (ТЕЛ. 458-10-73);

— ЧЕРЕЗ ДП "ПРЕСА"
(У КАТАЛОЗІ ВИДАНЬ УКРАЇНИ);

— ЧЕРЕЗ ПЕРЕДПЛАТНІ АГЕНТСТВА

УДК 338.2:631.11

С. С. Кіпоренко,
асистент, кафедра комп'ютерних наук та економічної кібернетики,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0001-5045-5052

О. В. Мороз,
магістр, Вінницький національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0002-0356-8780

DOI: 10.32702/2306-6792.2019.22.104

МЕХАНІЗМ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ АПК

S. Kiporenko,
assistant, departments of computer sciences and economic cybernetics,
Vinnitsia National agrarian university
O. Moroz,
master's degree, Vinnitsa National agrarian university

MECHANISM OF ECONOMIC SECURITY OF AIC ENTERPRISES

У статті розглянуто сутність поняття "економічна безпека" з точки зору трактування науковців. Проаналізовано системність механізму управління економічною безпекою підприємств АПК. Досліджено підходи науковців до визначення сутності та подано узагальнене поняття економічної безпеки підприємства. Принципи та функції управління, етапи реалізації загальної схеми механізму.

Актуальність теми дослідження зумовлено необхідністю комплексного підходу до здійснення забезпечення економічної безпеки, що дозволить розробити її адекватну систему, визначити та врахувати вплив дестабілізуючих чинників внутрішнього і зовнішнього середовищ, використати можливості, які створюються цими середовищами, для досягнення інтересів суб'єкта господарювання.

Наголошується, що створення надійної системи економічної безпеки забезпечує стабільний розвиток та функціонування підприємства аграрно-промислового комплексу і створює умови для реалізації його економічного потенціалу. У сучасних умовах проблема економічної безпеки є актуальною, оскільки підприємства працюють в умовах різних зовнішніх і внутрішніх ризиків, а конкурентне економічне середовище приховує численні загрози. Ця обставина вимагає від суб'єктів управління підприємством побудови комплексної системи, спрямованої на підвищення рівня економічної безпеки.

Запропоновані та обгрунтовані у роботі механізми управління економічною безпекою підприємства можуть бути використані на практиці вітчизняними підприємствами в аграрному секторі.

Поняття економічної безпеки підприємства включає в себе фінансову, інтелектуальну, кадрову, технологічну, правову, екологічну, інформаційну та силову складові. До них також слід додати ринкову, а також інтерфейсну складову, що характеризує надійність взаємодії з економічними контрагентами підприємства. Забезпечення економічної безпеки передбачає виділення, аналіз і оцінку існуючих загроз за кожною з функціональних складових і розробку на їх основі системи протидії та попереджувальних заходів.

У сучасних умовах проблема економічної безпеки є актуальною, оскільки підприємства працюють в умовах різних зовнішніх і внутрішніх ризиків, а конкурентне економічне середовище приховує численні загрози. Ця обставина вимагає від суб'єктів управління підприємством побудови комплексної системи, спрямованої на підвищення рівня економічної безпеки.

The article deals with the essence of the concept of "economic security" in terms of the interpretation of scientists. The systematic mechanism of the economic security management of agricultural enterprises is analyzed. The approaches of scientists to the definition of the essence are investigated and the general concept of economic security of the enterprise is presented. Principles and functions of management, stages of implementation of the general scheme of the mechanism.

The relevance of the research topic is due to the need for a comprehensive approach to the implementation of economic security, which will develop its adequate system, identify and take into account the impact of destabilizing factors of the internal and external environment, use the opportunities created by these environments to achieve the interests of the entity.

It is emphasized that the creation of a reliable economic security system ensures the stable development and functioning of the enterprise of the agro-industrial complex and creates the conditions for realizing its economic potential. In today's environment, the problem of economic security is urgent, as businesses operate under various external and internal risks, and the competitive economic environment hides numerous threats. This circumstance requires the entities managing the enterprise to build a comprehensive system aimed at improving the level of economic security.

Proposed and substantiated in the work mechanisms of economic security management of enterprises can be used in practice by domestic enterprises in the agricultural sector.

The concept of economic security of the enterprise includes financial, intellectual, personnel, technological, legal, environmental, information and power components. They should also be added the market component, as well as the interface component, which characterizes the reliability of interaction with economic counterparties of the enterprise. Economic security involves the identification, analysis and evaluation of existing threats for each of the functional components and the development of a system of counteracting and preventive measures.

In today's environment, the problem of economic security is urgent, as businesses operate under various external and internal risks, and the competitive economic environment hides numerous threats. This circumstance requires the entities managing the enterprise to build a comprehensive system aimed at improving the level of economic security.

Ключові слова: підприємство, АПК, управління, економічна безпека, механізм, система, підходи, цілі економічної безпеки.

Key words: enterprise, agribusiness, management, economic security, mechanism, system, approaches, goals of economic security.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Економічна безпека є універсальною категорією, яка відображає захищеність суб'єктів економічних відносин на всіх рівнях, починаючи з держави і закінчуючи кожним її громадянином, оскільки проявляється через захищеність діяльності від негативних впливів зовнішнього та внутрішнього середовища, а також спроможність швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, що позначаються негативно на його діяльності. Сучасні умови в діяльності підприємств АПК висувають нові вимоги організації діяльності систем їх безпеки. Механізм управління проявляється за допомогою управлінських відносин, шляхом використання відповідних методів, на основі принципів управління.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам економічної безпеки підприємств та їх вирішенню присвячено праці таких вчених-економістів: Т. Клебанова, В. Лук'янова, В. Геєць, Я. Жаліло, В. Ляшенко, В. Забродський, Г. Клейнер, М. Кизим, В. Крутов, М. Результати цих досліджень створюють певний методологічний базис управління економічною безпекою вітчизняних підприємств АПК.

Поняття "економічна безпека" є досить новим науковим терміном і має досить багато тлумачень.

Економічна безпека підприємства — це захищеність діяльності підприємства від негативних впливів зовнішнього і внутрішнього середовища, спроможність швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до зовнішніх умов без негативних наслідків для підприємства. Крім того, економічна безпека підприємства — найефективніше використання ресурсів, які забезпечують стабільне функціонування підприємства

Трофімова Л.М. стверджує, що економічна безпека — це системна категорія ефективності діяльності підприємства, що характеризує такий стан економічної безпеки, при якому забезпечується стабільна ефективність діяльності орга-

нізації (стратегічний аспект) і підвищення ефективності діяльності організації в разі зниження безпеки рівня (тактичний аспект) на основі захищеності від негативних впливів з боку зовнішнього і внутрішнього бізнес-середовища з урахуванням циклічності розвитку та контролю за дотриманням оптимальності його інтересів [1].

Н. Капустін визначає економічну безпеку підприємства як сукупність чинників, які забезпечують незалежність, стійкість, здатність до прогресу в умовах дестабілізуючих факторів [2].

Бендіков М. розуміє економічну безпеку підприємства, як захищеність його науково-технічного, технологічного, виробничого та кадрового потенціалу від прямих або непрямих загроз [3].

За останні роки видано велику кількість монографій, науково-методичних видань, присвячених проблемам економічної безпеки та управління нею, в яких поряд з іншими питаннями знайшли висвітлення й ознаки поняття та управління економічною безпекою [1—6]. Управління фінансово-економічною безпекою в зарубіжній літературі частіше розглядається як зовнішнє управління, що здійснюється спеціально підготовленими фахівцями і доцільно тільки на підприємствах, банкрутство яких має негативні суспільні наслідки. На інших підприємствах організація менеджменту безпеки здійснюється на основі принципів саморегулювання.

МЕТА СТАТТІ

Метою дослідження є розкриття принципів формування організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою підприємств АПК.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Поняття економічної безпеки підприємства включає в себе фінансову, інтелектуальну, кадрову, технологічну, правову, екологічну, інформаційну та силову складові. До них також слід додати ринкову, а також інтерфейсну складову, що характеризує надійність взаємодії з економічними контрагентами підприємства.

Важлива особливість заходів і засобів щодо управління економічною безпекою полягає в тому, що в сукупності вони повинні створювати єдину цілеспрямовану систему. Системний підхід до її формування передбачає врахування всіх реальних умов, в яких знаходиться господарюючий суб'єкт як об'єкт економічної безпеки [5]. Щоб володіти необхідною цілеспрямованістю, 37 система управління економічною безпекою повинна мати чітко окреслені елементи, механізм їх роботи та схему взаємодії.

Основними функціональними цілями економічної безпеки підприємства АПК є:

- забезпечення високої фінансової ефективності роботи, фінансової стійкості та незалежності;
- забезпечення технологічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу;
- досягнення високої продуктивності менеджменту, оптимальної та ефективної організаційної структури управління підприємством;
- досягнення високого рівня кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу;
- мінімізація руйнівного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на стан навколишнього середовища;
- забезпечення захисту інформаційного простору, комерційної таємниці і досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення;
- ефективна організація безпеки персоналу підприємства, його капіталу та майна, а також комерційних інтересів [4].

Економічна безпека підприємства (ЕБП) є універсальною категорією, яка показує захищеність суб'єктів соціально-економічних відносин на всіх рівнях, починаючи з держави й закінчуючи кожним її громадянином. Камлик М.І. зазначав, що ЕБП — це такий стан розвитку господарюючого суб'єкта, який характеризується стабільністю економічного й фінансового розвитку, ефективністю нейтралізації негативних факторів та протидії їх впливу на всіх стадіях його діяльності.

У системі економічної безпеки підприємства під механізмом слід розуміти влаштований певним чином порядок послідовності станів і процесів, що забезпечують економічну безпеку підприємства [5, с. 123].

Механізм управління економічною безпекою підприємства аграрного сектору включає сукупність елементів:

- філософію економічної безпеки підприємства;
- функції, що реалізують процес управління економічною безпекою;
- ресурсне забезпечення механізму;
- цільова спрямованість, що містить основні організаційні форми та економічні інструменти, необхідні для забезпечення економічної безпеки функціонування підприємства [6, с. 95].

Поняття економічної безпеки підприємства включає в себе фінансову, інтелектуальну, кадрову, технологічну, правову, екологічну, інформаційну та силову складові. До них також слід додати ринкову, а також інтерфейсну складову, що характеризує надійність взаємодії з економічними контрагентами підприємства. Забезпечення економічної безпеки передбачає виділення, аналіз і оцінку існуючих загроз за кожною з функціональних складових і розробку на їх основі системи протидії та попереджувальних заходів.

Сучасний механізм управління економічною безпекою розвитку підприємства АПК має враховувати формування декількох напрямів стратегії. Один з напрямів повинен враховувати ситуацію, визначити цільові настанови й формувати саме політику підприємства для збереження й розширення свого простору. Інший — повинен охоплювати методи, інструменти і прийоми для дослідження стратегій, що формуються іншими суб'єктами спрямованих проти діяльності та розвитку підприємства, тим самим звужуючи його життєвий простір.

Основною метою ЕБП є його стійке і максимально ефективне функціонування в конкретний час та забезпечення високого потенціалу розвитку і покращення діяльності підприємства в майбутньому, шляхом виявлення та усунення всіх можливих загроз його економічній безпеці.

Щоб підприємство ефективно функціонувало потрібно створити функціональний підрозділ — відділ економічної безпеки підприємства, який буде здійснювати управління на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях.

Перевагами такого відділу є:

- моніторинг економічної безпеки підприємства;
- забезпечення керівництва своєчасною і достовірною інформацією про економічний стан;
- діагностика, випередження небезпечних, деструктивних ситуацій;
- формування ключових показників ефективності управління;
- забезпечення безперебійної та взаємовигідної роботи всіх підрозділів підприємства.

Математичні моделі для управління економічною безпекою вимагають всебічного врахування факторів невизначеності, пов'язаних з особливостями функціонування підприємств у сучасних ринкових умовах. Вплив цих факторів ускладнює отримання необхідних правильних та обґрунтованих рішень, що обумовлює практичну важливість обробки нечітких даних та необхідність використання нечітко-множинного підходу.

Оцінювання системи управління економічною безпекою підприємства передбачає виділення, аналіз і оцінку існуючих загроз за кожною з функціональних складових.

Поняття економічної безпеки включає в себе:

- фінансову складову;
- ринкову складову;
- інтерфейсну складову;
- інтелектуальну складову;
- кадрову складову;
- технологічну складову;
- правову складову;
- силову складову;
- інформаційну складову;
- екологічну складову.

Кожна складова є специфічною і відображає за певну окрему частину діяльності підприємства. Існують універсальні показники які можуть відображати існуючий стан справ на конкретному виді організації. Підприємства, які працюють у галузі легкої промисловості мають свою специфіку. Для цих підприємств дуже важливу роль відіграють висококваліфіковані кадри. Не в останню чергу саме від персоналу залежить якість виготовленої продукції, що є основним фактором який впливає на рівень продажів і прибутків підприємства.

Економічна безпека підприємства (І) може бути оцінена на основі значень узагальнених груп показників:

$$I = f_z(Y_1, Y_2, Y_3, Y_4).$$

де Y_i — відповідна i -та група показників.

У свою чергу, комплексне значення кожної з вказаних груп показників було розраховане за такими коефіцієнтами:

- Оцінка ліквідності активів (Y_1).
- Оцінка фінансової стійкості (Y_2).
- Оцінка рентабельності (Y_3).
- Оцінка ділової активності (Y_4).

Механізм управління економічною безпекою підприємства представлено на рисунку 1.

ВИСНОВОК

Механізм підвищення економічної безпеки підприємства передбачає досягнення ефективних параметрів функціонування, збереження виробничого і кадрового потенціалу, створення підприємства ринкового типу. В сучасних умовах для підприємств АПК України пріоритетне значення має проблема забезпечення їх економічної безпеки шляхом запровадження відповідного механізму управління і його ефективного використання. Механізм забезпечення

Рис. 1. Механізм управління економічною безпекою підприємств АПК

економічної безпеки є невід'ємним елементом системи безпеки підприємства і передбачає використання методів, інструментів та заходів їх реалізації, які необхідно використовувати у поєднанні.

Забезпечення економічної безпеки має здійснюватися на основі принципів комплексності, своєчасності, безперервності, активності, законності, економічної доцільності, спеціалізації, взаємодії та координації, удосконалення та децентралізації управління. Було визначено низку проблем, які потребують наукового осмислення з метою визначення чи вдосконалення підходів до їх ефективного вирішення.

Досліджуване питання є багатограним і включає в себе фінансову, інтелектуальну, кадрову, технологічну, правову, екологічну, інформа-

ційну та силову складові. До них також слід додати ринкову, а також інтерфейсну складову, що характеризує надійність взаємодії з економічними контрагентами підприємства.

Було виявлено, що результати аналізу і оцінки рівнів складових економічної безпеки повинні бути покладені в основу розробки комплексу заходів, спрямованих на протидію загрозам і підвищення рівня економічної безпеки підприємства, і відповідно розширення його адаптаційних можливостей до змін умов господарської діяльності, створення умов для стабільного функціонування і розвитку.

У результаті досліджень можна дійти висновку, що система управління економічною безпекою, що подає своєчасні сигнали про можливі загрози, повинна бути не реактивною, а превентивною дією, що максимально запобігатиме можливій невизначеності та ризикам діяльності, а також забезпечуватиме стратегічний розвиток бізнесу, в тому числі в умовах євроінтеграційних процесів та розширення ринків збуту загалом.

Література:

1. Бендиков М. Экономическая безопасность промышленного предприятия (организационно-методический аспект) // Консультант директора. — 2010. — № 2.
2. Зелінська О.В. Системний підхід до підвищення ефективності економічних процесів. Тези доповідей — Міжнародної науково-методичної конференції Форуму молодих економістів-кібернетиків "Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід, 2016. С. 25—26.
3. Капустин Н. Экономическая безопасность отрасли и фирмы // Бизнес Информ. — 2011. — № 11—12.
4. Коляденко С.В. Удосконалення консультаційного обслуговування підприємств АПК. Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. — 2011 — № 15 (52).
5. Ладыко А.Н. Механизм обеспечения экономической безопасности предприятия: сущность и структура. Научный вестник Полтавского университета экономики и торговли. Серия: Экономические науки. — 2014. — № 3. — С. 123—126
6. Лактионова Ю.А. Механизм обеспечения экономической безопасности предприятия. Социально-экономические явления и процессы. — 2013 — № 3 (049). — С. 93—99.
7. Лучик М.В. Методико методологічні підходи до забезпечення економічної безпеки аграрної галузі // Економічні науки. Серія "Облік і фінанси". — 2013. — Вип. 10 (3). — С. 455—463.
8. Поняття про економічну безпеку підприємства та її визначення: [Електронний ресурс]. — Навчальні матеріали онлайн // Основні функціональні цілі економічної безпеки — Режим доступу: [http://pidruchniki.com/132903-](http://pidruchniki.com/132903-11/ekonomika/tema_ekonomichna_bezpeka_pidpriemstva)

11/ekonomika/tema_ekonomichna_bezpeka_pidpriemstva

9. Ткачук В.І., Прокопчук О.А., Яремова М.І. Економічна безпека та стійкість сільськогосподарських підприємств: монографія. — Житомир: "Видавництво "Волинь", 2013. — 276 с.

10. Трофимова Л.Н. Экономическая безопасность эффективности деятельности организаций торговли: ситуационно-характеристические параметры. Российское предпринимательство. — 2012. — № 11 (209). — С. 55—60.

References:

1. Bendykov, M. (2010), "Economic safety of an industrial enterprise (organizational and methodological aspect)", *Konsul'tant dyrektora*, vol 2.
 2. Zelinska, O. V. (2016), "A systematic approach to the most efficient economic processes", *Tezy dopovidei — Mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii Forumu molodykh ekonomistiv-kibernetikyiv "Modeliuvannia ekonomiky: problemy, tendentsii, dosvid"* [Abstracts of the — International Scientific and Methodological Conference of the Young Cybernetics Economists Forum "Modeling the Economy: Problems, Trends, Experience"], pp. 25—26.
 3. Kapustyn, N. (2011), "Economic security of the industry and the company", *Byznes Ynform*, vol. 11—12.
 4. Koliadenko, S.V. (2011), "More attentive consulting services for agricultural enterprises", *Zbirnyk naukovykh prats' Vinnyts'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu*, vol. 15.
 5. Ladiko, L. N. (2014), "The mechanism for ensuring the economic security of an enterprise: essence and structure", *Science Newsletter of Poltava University of Economics and Trade. Seriya: Economic science*, vol. 3, pp. 123—126.
 6. laktyonova, Yu.A. (2013), "The mechanism for ensuring the economic security of the enterprise", *Socio-economic phenomena and processes*, vol. 3, pp. 93—99.
 7. Luchyk, M.V. (2013), "Methodological and methodological approach to securing the economic safety of agricultural galuz", *Economic science*, vol. 10, pp. 455—463.
 8. Ivanilov, O.S. (2010), "Understanding about the economic security of enterprises and third-party payments", available at: https://pidruchniki.com/13290311/ekonomika/tema_ekonomichna_bezpeka_pidpriemstva (Accessed 25 Oct 2019).
 9. Tkachuk, V.I. Prokopchuk, O.A. and Yareмова, M.I. (2013), *Ekonomichna bezpeka ta stiiikist silskohospo — darskykh pidpriemstv* [the economy of the bezpeka and the style of the state of the parships], Volyn, Zhytomyr, Ukraine.
 10. Trofimova, L.N. (2017), "Economic security of the effectiveness of trade organizations: situational-characteristic parameters", *Rosyjskoe predprynymatel'stvo*, vol. 11, pp. 55—60.
- Стаття надійшла до редакції 11.11.2019 р.